

ORNIS FENNICA

1926

SUOMEN LINTUTIETEELLISEN SEURAN JULKAISEMA
UTGIVEN AV ORNITOLOGISKA FÖRENINGEN I FINLAND

N:o 3

Toimitus: Yhdistyksen hallitus, maist. *Rolf Palmgren*'in (Suomen valtion luonnonsuojelun-tarkastajan) avustamana. Toimittajat: tri *Ivar Hortling*, Helsinki — Brändö, maist. *Einari Merikallio*, Kerava.

Toimituksen osoite: tri *Ivar Hortling*, Helsinki — Brändö.

Vuosikerran tilaushinta: Smk. 35:—, ulko-maille Smk. 40:—

Redaktionskommitté: Föreningens styrelse under medverkan av mag. *Rolf Palmgren*, finska statens naturskyddsinspektör. Redak-törer: dr *Ivar Hortling*, Helsingfors — Brändö mag. *Einari Merikallio*, Kerava.

Redaktionens adress: dr *Ivar Hortling*, Hel-singfors — Brändö.

Prenumerationsavgift per årgång: Fmk 35:— till utlandet Fmk 40:—

Bezugspreis für Abonnenten im Ausland Fmk 40:—

En ornitologisk utfärd till Lågskär (SW Åland).

Av IVAR HORTLING.

Avresan skedde med tåg onsdagen den 31 mars 1926 kl. 1.10 med ankomst till Åbo vid $\frac{1}{2}$ 6 tiden. Från tågfenstret kunde jag se starar *Sturnus v. vulgaris* i Köklax, Sjundeå, Halikko; och i Åbo funnos de. (I Helsingfors såg jag starar i Sörnäs den 30 mars, 9 st. men enligt uppgifter i tidningarna torde den setts den 28 mars i Majstad, i Helsingfors den 27, och på Åland uppträdde staren redan i början av mars). På Lågskär hade staren setts första gången den 3 mars, små flockar.

I Halikko såg jag några sånglärkor *Alauda a. arvensis* på komposthögar ute på ett fält. I Degerby på Åland hade lärkan enligt uppgift av handl. Enlund hörts samma dag. Till Lågskär hade lärkan anlant 7 mars. Den bör således hava funnits på fastlandet i Södra Finland tidigare än i slutet av mars.

Vid utresan från Åbo, kl. 8 e.m. den 31 mars, såg jag förutom kråkor, ett par gräsänder *Anas p. platyrhyncha*, sittande på iskan-ten vid ångbåtsrännan. Frågas billigt med vad de livnära sig denna tid. Sannolikt finns det små djur uppe vid ytan, som de till-godogöra sig. Vidare såg jag 1 skrattnås *Larus r. ridibundus*.

Den 1 april började jag göra iakttagelser kl. 8 på morgonen, då vi avgingo från Degerby. Jag iakttog först en skogsduva *Columba æ. ænas*. Kl. 8.25 kommo 5 st. svanar *Cygnus cygnus* flygande i sned linje rakt emot oss i krus SW—NO långs Föglö-fjärden.

Kråkor *Cornus c. cornix* hade setts hundratals flygande över De-gerby (enligt Enlund) dagen förut den 30 mars på e.m., i NO riktning. Nu kommo kråkor flygande längs fjärden mellan Ledskär och Flisö, i SW—NO riktning, med Lemland i W och Flisö i Ö. Det var uppenbart att deras riktning påverkades av den geografiska konfigurationen. De flögo i bred front, så långt jag kunde se åt norr och söder, men något starkt sträck var det inte, sammanlagt kanske hundra eller något mera.

Då vi vid Ledskär ändra kurs västerut, ses fåglar flyga W—Ö. Det är uppenbart att strandsträckningen här influerar också på kråkornas flygriktning: de flyga här åter i bred front, från W—Ö. Från väster komma de flygande också sedan vi svängt norrut in mot Mariehamn. Jag ser bland kråkorna också några råkor *Corvus f. frugilegus*.

Där öppet vatten började, förrän vi kommit till Ledskär, synes vid iskanten massor av fåglar: *sillmås*, *gråtrut*, *fiskmås*, 1 *skrattmås*; skrake *Mergus m. merganser*, grissla *Uria g. grylle*, enstaka lommar, säkert en smålom *Colymbus stellatus*, vidare rätt mycket ejder *Somateria m. mollissima*, alffåglar *Clangula hyemalis*; några par knipor *Bucephala c. clangula*. Då vi närma oss Mariehamn, flyga lågt över isen i vår riktning S—N tiotals *lärkor*, och stora flockar *knipor* synas, ett hundratal i en flock, samt ständigt också *storskrakar*, parvis och i små flockar.

Från Mariehamn avreste jag med Valvoja kl. 11.50 f.m. Vi sågo åter *lärkor* komma flygande i S—N riktning, mot Mariehamn. Ända till kl. 1 sågos inga *kråkor*, men efter denna tid kommo små flockar flygande från SSW—NNO eller SW—NO. Men enligt fyrbetjäningen på Lågskär, komma de dit mest från WSW, från Söderarms fyr. Tidigare har jag sett många arter flytta W—O och SW NO över Hellman och Märket. Ganska uppenbart är det att synen spelar huvudrollen vid deras orientering. De sträva instinktivt åt NO men låta tillfälligtvis leda sig av olika märken, enstaka skär, varför icke fyrtorn, båkar o.s.v. Vi veta ju själva, huru orinterad man är ute på öppna havet, så snart man ser en pik dyka upp vid synranden. Från fyrtornet ser man bra svenska sidan och Sundsskären på Åland. Kråkan flyttar i bred front, längs kusterna i samlad tropp, allt efter omständigheterna.

Jag skall giva resultatn av mina iakttagelser på Lågsjär i form av statistik per dag. Första dagen svag väst vind, klart; på kvällen nordan och övergående snöglopp. Jag såg följande arter:

1. IV 26 1 sångtrast *Turdus p. philomelos*;

10 st. talgmes *Parus m. maior*. Skola vistas här året om.

100 sånglärka *Alauda a. arvensis*, överallt på marken, på gården, på sophögarna, på bara fläckar på marken, bland strandstenarna. Bland döda fåglar som flugit mot fyrlyktan i snögloppet natten till tisdagen funnos också 2 sånglärkor.

1 trädlärka *Lullula arborea*, flyglockton fydl, fydl-fydl, på marken fdlfdlfdlfdlfdl ganska snabbt;

ett tiotal gulspärv *Emberiza c. citrinella*. De skola förekomma här nästan året runt, flytta bort till den kallaste tiden. I tisdags på morgonen hade bland de döda fåglarna (sammanlagd 19) hittats 2 gulspärv.

1 snöspärv *Plectrophenax n. nivalis*, läte psiy, psiy;

1 gråsiska *Carduelis l. linaria*;

4 grönfink *Chloris ch. chloris*;

ett 50-tal bofink *Fringilla c. coelebs*, nästan enbart hannar. De gå underbart väl i hop i färg med de röda små strandstenarna. De funnos liksom lärkorna överallt på marken, sökande föda. Bland de på tisdagsmorgonen funna 10 röda bofinkarna fanns endast 1 ♀. Hannarnas vinglängd uppmättes. Bland dem fanns en med 96 mm vinge, varför jag konserverade skinnet. De övriga mätte 87—92.5 mm;

ett hundratal stare *Sturnus v. vulgaris*. De flögo omkring i mindre och större flockar, sutto på hustaken o. på marken. Bland de som döda funna fåglarna funnos 5 st. starar (3 ♀, 2 ♂), vilka alla jag konserverade. De ruggade på övergång till praktdräkt.

1 kaja *Coloeus m. monedula*. Den torde vistas här sedan i går.

6 råkor *Corvus f. frugilegus*. De sitta tysta, hava en något annorlunda kroppsställning, med något indragen hals och uppburrad hjässa. En flock på 20 st. flög över från WSW—ONO;

några kråkor *Corvus c. cornix* vandra omkring på marken. De hava synts här allt sedan jag kom hit kl. 2. På tisdagen hade här vistats 100-tals kråkor, vilka försvunno sedan dimman lättade. De första kråkorna hade anlant till Lågsjär den 27 februari; under hela mars månad skola kråkor hava flyttat över Lågsjär;

1 tornfalk *Falco t. tinnunculus*;

1 *Vanellus vanellus*. Flög omkring och såg något bortkommen ut, då den satte sig på klipporna.

Ejderen *Somateria m. mollissima* hade anlönt den 25 mars. I följd häckade på Lågskär ca 400 par, nu motses ännu flera. Antalet synes öka år för år efter krigstidens härjning, då det nedgick till ca 100 par.

Om jag frånräknar mesarna, gulspårven, ejdern och övriga sjöfåglar samt måsarna, såg jag första dagen 12 arter med ca 265 individ.

2. IV 26, långfredag. Vind NO (2—3, på e. m. 5), klart kl. 7 f. m. sedan mulet och kl. 9 åter klart, kl. 10 mulnar det. Vinden fört med sig drivis, som tränger på och far förbi mot söder. Kallt ehuru +2° C.

Borta är sångtrasten från i går, trädlärkan och tornfalken, en stor del av lärkorna och bofinkarna. Sjöfåglar finnas i tusental, allor, ejdrar, skrakar, måsar; grisslor i brokig dräkt och helsvarta. Jag antecknade också 5 prackor, prackan anländer i större mängd först senare. F. ö. antecknade jag på f. m.-turen (kl. 7—10):

1 skärpiplärka *A. spinoletta litoralis*, låte sst, sst, sstsst-sstsst;

50 sånglärka *Alauda a. arvensis*,

2 snösparvar *Plectrophenax n. nivalis*, skygga. Låtet psiy psiy höres nära, fastän fågeln är långt borta; dessutom höres ett knotttrigt tshrrr (påminnande om tofsmes). Höjde sig fladdrande rakt upp och försvann.

2 gråsiska *Carduelis l. linaria*, tama; låte tshatsha och ssi.

4 grönfink *Chloris ch. chloris*, sannolikt desamma som i går;

30 bofink *Fringilla c. coelebs*;

ca 50 starar *Sturnus v. vulgaris*;

4+7 kajor *Coloeus m. monedula* flyttande WSW—ONO;

6 råka *Corvus f. frugilegus*, väl desamma som i går;

kråkor *Corvus c. cornix* som i går; flyttare WSW—ONO 10+10+19+10+4+4 s:ma 55;

1 duvhök *Accipiter g. gentilis*, rastande; försvann åt Ö;

2 tofsvipa *Vanellus vanellus*.

S:ma 11 arter med ca 215 individ.

Nyttillkomna arter 3.

På eftermiddagsronden såg jag dessutom

1 koltrast *Turdus m. merula*; och sköt:

1 vittrut *Larus hyperboreus*, ung ♂ i överg; några ex. av denna art skola vistats här hela vintern.¹⁾ I magen fågelfjädrar!

1 sångtrast *Turdus ph. philomelos*, väl samma fågel som i går. Borta voro piplärkorna och duvhöken, f. ö. som på förmiddagen.

Nyttillkomna arter flyttare 1.

3.IV.26. Vind NO (1—2). Fram på f.m. lugnar det. I natt —3° C. Fåglarna minskat: endast ett tiotal *starrar*, c:a 30 *lärkor* äro kvar.

F. ö. såg jag under morgonronden:

1 sångtrast *Turdus ph. philomelos*;

1 koltrast *Turdus m. merula*, kvittrar och t.o.m. slår en drill.

1 järnsparv *Prunella m. modularis* (vinge 72 mm).

1 skärpiplärka *Anthus spinoletta litoralis*;

1 snösparv *Plectrophenax n. nivalis*, nu betydligt tamare, trippar på gården jämte lärkor;

1 gråsiska *Carduelis l. linaria*;

2 grönfink *Chloris ch. chloris*;

30 bofink *Fringilla c. coelebs*;

1 kaja *Coloeus m. monedula*;

6 råka *Corvus f. frugilegus*, bland dem en med gråspräcklig rygg; flyttande 11 st. WSW—ONO;

C:a 10 kråka *Corvus c. cornix*; flyttande 12+10+10 WSW—ONO.

Senare tillkom: en flock stare *Sturnus v. vulgaris* c:a 50 st., väl samma flock som tidigare.

Det är uppenbarligen ogynnsamt väder för iakttagelser. Kråkorna flyga av och an, likaså kajor och råkor från de yttre kobbararna hit och tillbaka, så man inte riktigt vet vilka som flytta. NO-vinden lockar inte till uppbrott och många arter, som event. flyga, fara förbi utan att stanna. Jag går omkring och väntar på västvind eller dimma, som skulle tvinga flyttarna att slå sig ned. Men i stället lugnar det, blir bländande sol och varmt, och då hava flyttfåglarna sannolikt föga behov att passera precis förbi Lågskär eller stanna, utan de hänge sig helt åt flyttningsdriften och ila förbi alla märken, så man inte får se en skymt av dem. Lärkan gör ansatser att drillas.

¹⁾ Som bevis på huru försiktig man bör vara vid anlitan av ortbornas uppgifter, må nämnas att de kallade fågeln „gråtrut“. Varken vittrut eller borgmästare eller sålgumse hade de någonsin hört.

På eftermiddagen (kl. 2) går vinden över till W och SW. 11 kråkor *Corvus c. cornix*, komma flygande kl. 5 e. m. på ca 100 m höjd från WSW—ONO. På min rond ser jag 4 st. tofsvipor *Vannellus vannellus*. Förgäves har jag sökt efter min färgvarietet av råka. Den måtte flyttat österut med sina gelikar.

S:ma 13 arter, ca 200 individ.

Nya arter 1.

4. IV 26. Vinden W'N (2), halvklart, kallt och torrt. Fram på dagen klarnar det ytterligare och lugnar. Ett härligt vårväder. Påfallande starkt kråksträck. Dessutom nya arter och överhuvud mycket fågel.

2 snöskata *Turdus pilaris*;

1 sångtrast *T. ph. philomelos*,

1 koltrast *T. m. merula*;

4 skärpiplärka *Anthus spinoletta litoralis*, läte mycket spetsigt sst, sstsstsst, sst. 1 ♂ sköts och förtjänar att närmare beskrivas: huvud o. halssidor samt halsband gråaktiga, haka och strupe enfärgade, bröst o. buk ± brunaktig, rygg, övergump o. 2 mellersta stjärtpenor (brämen) olivfärgade, mellersta stjärtpenor 6 mm kortare än de yttersta. Ögonring och superciliarsträck vitaktiga. Näbb svart, ben brunsvarta. 2 yttersta stjärtpenor i spetsidan snett vitaktiga (men ej vita). Vinge 92 mm.

50 lärkor *Alauda a. arvensis*; ett par drilla ordentligt och höja sig upp i luften;

1 snösparv *Plectrophenax n. nivalis*, flyger av och an och låter ideligen höra sitt ringande prr och psiy; prrr — psiy;

5 d:o d:o från S—N;

gulsparven *Emberiza c. citrinella* sjunger en gång;

2 grönfink *Chloris ch. chloris*;

20 bofink *Fringilla c. coelebs* (påfallande mindre antal än förut);

2 gråsiskor *Carduelis l. linaria*;

30 stare *Sturnus v. vulgaris*; 2 st. flyttare rätt i NO riktning;

2+4 kaja *Coloeus m. monedula* flytta jämte kråkor o. råkor;

1,000 kråka *Corvus c. cornix*: en ganska kontinuerlig ström från W och SW mot Ö och NO eller ONO. De flyga i bred front. Det bereder dem synbarligen ett nöje att följa kobbarna, som sträcka sig i väster och öster från Lågskär. Också de från SW kommande passera ofta Lågskär men taga sedan av mot Björkör o. Klovsjär; för orientering behöva de inte denna väg, och så långt

ögat när, flyga kråkor också både norr och söder om Lågskär. Kråkan synes med intellektet behärska sin flyttningsdrift! Det är löjligt att tala om orientering för en fågel på dessa innanhav, där en mänska med normal synförmåga orienterar sig från fyrtornet på bråkdelen av en sekund! Kl. 1 e. m. upphörde sträcket. Antalet ungefärlig beräkning utav vad jag såg;

50 råkor *Corvus f. frugilegus* flyttande jämte kråkorna; ofta omöjligt att skilja dem, men på nära håll kan man dock fastslå att de flytta dels tillsammans med dem, dels i små flockar ensam för sig. På grund av mina vid Märket och Hellman tidigare gjorda iakttagelser och då kråkor m. fl. arter skola flytta jämväl över Bogskär, kan jag fastslå att kråkor och många andra arter flytta i bred front åtminstone mellan Svenska Högar och Understen i NO (O) riktning mot Utö—Sälskär.

1 havsörn *Haliaeetus albicilla* (sågs 3 ggr, ovisst om samma fågel);

1 sparvhök *Accipiter n. nisus*, kom från S och fortsatte efter att ha fått 2 skott efter sig, i riktning mot Ö;

1 skogsduva *Columba æ. oenas* åt NNO.

7 " " " N

2 " " " ONO;

3 tofsvipa *Vanellus vanellus*;

1 strandskata *Haematopus o. ostralegus*;

7 svanor *Cygnus cygnus* ONO på 40 m höjd (i jämnhöjd med fyren);

4 storskarv *Phalacrocorax c. carbo* N;

S:ma 20 arter med ca 1,300 individ;

6 nya arter.

5. IV 26. W-vind (1—2), halvmulet. Kl. $\frac{1}{2}$ 9 regn, vinden går över till NW, det blir klart.

1 rödhake *Erithacus r. rubecula* ♂;

1 sångtrast *Turdus ph. philomelos*;

2 koltrast *Turdus m. merula* ♂♀ (♀ nu tillkommit);

10 skärpiplärka *Anthus spinoletta litoralis* (påfallande ökning);

50 lärka *Alauda a. arvensis*: jämte den kända locktonen lrk, som givit lärkan dess namn, har hon även en pipande ton vid oppflog j.e. Jag har länge gått och undrat om den verkligen härrör från lärkorna, tills jag i dag vunnit visshet därom.

1 snösparv *Plectrophenax n. nivalis*;
 20 grönfink *Chloris ch. chloris* (ökat ansenligt!);
 20 bofink *Fringilla c. coelebs*; dessutom flyttande flockar av denna art 5+10+17, från WSW—ONO;
 100 starar *Sturnus v. vulgaris*, ökat ansenligt.
 1 nötkråka *Nucifraga c. caryocatactes*;
 1,500 kråkor *Corvus c. cornix*. Det var ganska märkeligt, att kråkor kommo i kontinuerlig ström från W och SW så länge västvind rådde ($\frac{1}{2}6$ — $\frac{1}{2}9$). Men då regnet kom och vinden gick över till NW, blev det tvärt slut med sträcket. Kråkan väljer för överfarten helst medvind. Med kikare kunde jag konstatera att hundratals kråkor flögo österut norrom Fästorne, parallellt med skärgårdsranden, utan att vika av åt norr till de närmaste skären.

5 råka *Corvus f. frugilegus* åt Ö;
 1 varfågel *Lanius e. excubitor*, anlande kl. 9 f. m.;
 1 sparvhök *Accipiter n. nisus*, precis samma väg som den i går: försvinner rakt österut.

2 skogsduva *Columba æ. oenas*;
 1 enkelbeckasin *Capella g. gallinago*;
 6+3+1+2+2 tofsvipa *Vanellus vanellus*,
 1 strandskata *Haematopus o. ostralegus*;
 7 sångsvan *Cygnus cygnus* precis samma väg som i går, W—ON
 4 gås *Anser anser* WSW—ONO;
 Sjöfåglar o. måsar som förr. Skarvar flyga av och an och vila på de yttersta kobbarna.

20 arter i 1,800 individ.

Nya arter 5.

De flyttande svanorna, kråkorna och bofinkarna, vilka jag sett komma rakt från väster, visa att många fågelarter om våren hava resans slutmål klart för sig. De färdas ej blint, följande sin vandringsdrift, i viss riktning, utan taga förståndsmässigt, beroende av isförhållanden, vind och väder, olika vägar för att nå häckningsorten. De orientera sig med tillhjälp av minnet och synsinnet („natursinne“). (Andra arter hamna som bekant i alldeles andra trakter än dem därifrån de härstamma).

På e.m. var vinden NW (1), solen sken, det var vackert och varmt. De flesta arter från förmiddagen voro försvunna, så rödhaken, sångtrasten, koltrastarna, snösparven, nötkråkan, varfågeln, duvorna, va-

darna. Kvar funnos endast starar, kråkor, råkor, finkar, lärkor och piplärkor. Följande flyttare iakttogos:

1 gärdsmyg *Troglodytes t. troglodytes*, läte knarrande t r r r r r r r;

10+10+7 kråka *Corvus c. cornix* åt NO.

1 sparvhök *Accipiter n. nisus* åt O;

1 lärkfalk *Falco s. subbuteo* åt ONO, slår i förbifarten våldsamt efter en lärka;

1 pilgrimsfalk *Falco p. peregrinus* åt ONO;

6+6 svanor *Cygnus cygnus* åt ONO;

S:ma 6 arter med ca 40 individ.

3 nya arter.

I fråga om kråkan och de andra flyttarna, som nu bevisligen färdas över Lågskär i W—Ö resp. SW—NO riktning förtjänar nämnas att jag inte såg dem flytta över Östersjön från W—Ö, då jag i fjor vid samma tid reste med „Nordland“ till Stettin. Där fick jag en annan bild av flyttningsförloppet. Det är uppenbart, att överfarten i regel börjar först i trakten av Svenska Högar (jfr. ovan).

Det är ganska härligt att sitta efter dagens arbete och blicka ut mot havet: i WSW blinka Flötjans agafyr och Tjärvan på var sin sida om Söderarms fyr, solen har gått ned i NW, det eldröda skimret angiver än platsen, där den sjönk i havet. Dyingarna lägga sig till vila och det reder sig till natt.

6. IV 26. Vind W (1—3), halvmulet, kl. 9 smått regntjocka, vid middagstiden åter klart och vind N (1—2), på e.m. mulet. delvis regn.

På f.m.:

1 skärpiplärka *Anthus spinoletta litoralis*.

10 lärkor *Alauda a. arvensis*; då regntjockan uppstod, uppenbarade sig strax talrika lärkor; borta på e.m.

1 trädlärka *Lullula arborea*;

4 snösparvar *Plectrophenax n. nivalis* SW—NO; vid regntjockan en flock på 50, som dock var försvunnen på e.m.

1+1+5 hämpling *Carduelis c. cannabina* (vinge 82 mm!); 1 kom från SW ensam flygande;

20 *Fringilla c. coelebs*; vid regntjockan stark ökning; på e.m. åter ett fåtal; i förbigående kan nämnas att jag inte hört en

enda „rulschton“, ej heller någon drill, endast fyb, fyb och kvink.

4 *Chloris ch. chloris*;

14 starar *Sturnus v. vulgaris* +8 WSW—ONO; vid regntjockan uppenbarade sig en flock av 46 starar.

1 kaja *Coloeus m. monedula* flyttande med kråkor åt ONO;

7 d:o åt NO; vid regntjockan 10 st. (ett skjutet ex vitt närmast den svarta hjässan).

2,500 kråka *Corvus c. cornix* (bland dem sannolikt några råkor); mindre och större flockar stanna någon tid och fara vidare; i regntjockan kommo kråkor flygande från N i medvind;

2 råka *Corvus f. frugilegus*, vistas hela dagen;

1 sparvhök *Accipiter n. nisus* NO;

3 skogsduva *Columba æ. oenas* ONO; vid regntjockan 42 skogsduvor, vilka dock fara vidare;

1 storspov *Numenius a. arquata* SW—NO+ 1 O;

1 strandkata *Haematopus o. ostralegus* S—O;

40 storskarv *Phalacrocorax c. carbo* åt N, +2 NO, +14 WSW ONO;

2 tordmule *Alca torda*.

På e. m. kvar några få lärkor, 1 koltrast, några bofinkar, grönfinkar, 1 gråsiska, 1 snösparv, några starar. *Inga kråkor flytta* (regn, nordvind!). F. ö. såg o. hörde jag 1 större strandpipare och 6 grågås *Anser anser*; de sistnämnda kommo flygande från S och försvunno åt W!

20 arter, c:a 2,900 individ; 4 nya arter.

7. IV 26. Vind O (3), går senare över till OSO. I natt -5°C (på natten vind ONO 6!).

Under första rondan $\frac{1}{2}6-7$ f. m. nästan tomt: några lärkor, bofinkar, grönfinkar, ett par skärpiplärkor och 1 gråsiska. Inte en enda kråka kommer från W!

Under andra rondan lika tomt!

Kl. 5 e. m. ses en flock på c:a 25 snösparvar *Plectrophenax n. nivalis* komma flygande från S—N, passerande förbi Lågskär. Fyra havstrutar *Larus marinus* flyga förbi i olika riktningar. Vid 6 tiden slår en flock av c:a 100 storskarvar *Phalacrocorax c. carbo* ned på en kobb i W och stanna där för återstoden av kvällen. Skarvarnas antal skall här ökas år för år. Ganska oförklarlig är deras vistelse i Åländska skären — också sommartid.

För övrigt kan påpekas, att enstaka *kråkor* flugit västvärt i medvind i dag. Likaså har jag sett flere flockar *bofinkar* flyga åt W och en flock av 25 *starar*. Dessa hava säkert återvänt från något östligare land i medvind.

Dagens iakttagelser visa åter mer än tydligt, att vindens riktning spelar en avgörande roll i fråga om kråkans och många andra flyttfåglars sträck. Under dagens lopp har inte en enda fågel kommit från väster!

8.IV 26. Mulet, vind SW (4—5), på e. m. S (4—3).

Rätt tomt på fågel. Inga kråkor flyttat; vilket visar att kråkan inte flyttar i så stark vind. Vindstyrkan är av avgörande betydelse i fråga om kråkans flyttning.

För övrigt förde sydvästen hit följande arter:

2 rödvingetrast *Turdus musicus*;

1 domherre *Pyrrhula p. pyrrhula*;

1 morkulla *Scolopax r. rusticola*;

2+3 gäss *Anser anser*, av vilka 3 rastade;

2 svanor *Cygnus cygnus*, rastande hela eftermiddagen i ett sund;

1 svärta *Oidemia f. fusca*, den första.

Dessutom vistas här som tidigare ett par tiotal *lärkor*, *skärpip-lärkor*, *bofinkar* (bland dem har jag i dag sett en ♀) en *gråsiska* och en *snösparv*, *kråkor* och *råkor*.

S:ma 13 arter, c:a 50 individ. 4 nya arter.

9.IV 26. I natt snöfall med ostvind ($-1/2^{\circ}\text{C}$). Snötjocka och svagt snöfall $1/2$ 6 f.m.

På morgonronden, $1/6$ 6 f.m., funnos inga nya fåglar, endast en *rödvingetrast*, några *lärkor*, *skärpiplärkor*, *bofinkar*, *snösparven* (den ena trogna!), *råkor* och *kråkor*.

Hade några flyttare gett sig av från svenska sidan, hade vi här fått se dem. Nu är det tomt.

Ejdern närmar sig mer och mer och „går väl snart i land“, är redan ganska tam. Om ett par veckor skall den värpa.

Då ejdern börjar värpa, har gräsanden redan legade ägg (omkring 25 april). Det är betydligt tidigare än i Helsingfors.

Medan jag skriver detta, kl. 7 f.m., flyger en *falk* och två *gäss* åt —S! Detta och liknande fall böra anföras som motbevis för dem, som tro att „fågelns instinkt leder den i rätt riktning genom mörker och dimma“. Fågelns instinkt är ingen vägledare genom dimman, men dimma och snötjocka förvirra fågeln och

leda den på villovägar. Fågeln orienterar sig också i „mörkret“ med tillhjälp av natursinnet, så mörkt blir det inte, att flyttfågeln skulle sakna möjlighet att orientera sig. Men i *tät dimma* går det inte!

Kl. $1\frac{1}{2}$ 9 anlända 3 *starar* — men säkert inte från W. Lärkorna drilla. Vad som eggat dem till att drilla, är svårt att säga, då marken är vit av snö och en skarp östan blåser!

Vidare sågos *snösparvar* i en flock om c:a 25 st. Måhända samma flock som sågs här den 7 på e. m.

En *trast* flyger åt W!

En vandring mellan 11— $1\frac{1}{2}$ 1 gav till resultat 1 *Turdus ph. philomelos*, 2 *Turdus pilaris*, 1 *Fringilla montifringilla*, 1 *Carduelis l. linaria*, 1 *Falco columbarius aesalon*. Trastarna äro ganska säkert på strövtåg från NO, de hava redan tidigare visat sig här, likaså har dvärgfalken kretsat här tidigare, gråsiskan är den samma som setts de andra dagarna. Det är ingen regelbunden flyttning i dag! Ostliga vindar motverka regelbunden vårflyttning över Lågskär, måttliga västvindar främja den.

På e. m. intet nytt. Samma bergfink σ som på f. m. i vacker övergångsdräkt: Halsens sidor gråvattrade. Hjässan är redan blåsvart, en del fjäderspetsar fortfarande gula. De två mörka banden längs nackens sidor synliga. Ryggens rostbruna fjäderspetsar hålla på att falla av. Haka och bröst vackert ockragula, vilken färg täcker också små vingtäckarna. Ben bruna. Undre vingtäckare närmast kroppen gula, f. ö. vita. Vinge 92 mm. Näbbens gula överdrag fjällar bort.

Vinden går över till NO. Snötjocka breder ut sig kring syranden. Utsikterna för morgondagen sålunda de sämsta.

16 arter med ca 100 individ, 1 ny art.

10. IV 26. Snöfall, NO-vind (2), senare mera mot N och nästan lugnt. Det klarnar.

Dagens iakttagelser bekräfta de tidigare gjorda. Nordostvinden medför inga fåglar från W, men väl flyga både *kråkor* och *starar* åt W, t. o. m. SW, rakt ut mot öppna havet. Även sågos *kråkor* komma från N och NW! Senare på dagen flögo några strandskator *Haematopus o. ostralegus* åt NO.

F. ö. såg jag 1 rödhake *Erithacus r. rubecula*, *lärkor*, *piplärkor* och *bofinkar* som förr samt 1 hämpling *Carduelis c. cannabina*

och gråsiska *Carduelis l. linaria*; 1 tornfalk *Falco t. tinnunculus* och en storlom *Colymbus a. arcticus*.

11 arter med c:a 130 ind.

* * *

Under min vistelse på Lågskär hade jag sett omkring 40 arter med ca 7,000 individ. Medtagas måsar och alla sjöfåglar, stiger antalet lätt till 10,000. Det framgår härav en huru utmärkt plats Lågskär är för iakttagande av flyttfåglarna. Medan många av de flyttande arterna redan häcka på fastlandet, fortgår flyttningen. Endast ringmärkning kan ge oss närmare besked varifrån dessa flyttare härstamma och om de överhuvud häcka eller bara driva omkring såsom stararna — många andra spörsmål att förtiga. Vi borde, ju förr dess bättre, få möjlighet att systematiskt iakttaga flyttfåglarna under hela flyttningstiden.

Huru se våra starar ut?

AV IVAR HORTLING.

Denna fråga, sådan den formulerats här ovan, kan ju förefalla rätt meningslös, ty envar vet väl, skall man säga, att staren är svart. Men går man att granska våra starar på närmare håll, skall man finna att frågan ej är så enkel. Undertecknad fick härförleden två starar sig tillsända av herr G. v. d. Meer, Holland „för att jämföras med våra starar“. Detta gav mig anledning att gå starfrågan närmare in på livet.

Hos Wright—Palmén Finlands Fåglar, förra avdelningen, ges följande beskrivning av staren: Hanne om våren, grundfärgen svart med grön metallglans på huvudet, hals och bröstsidorna, ryggen och skuldrorna, men purpurfärgad på halsen framtill o. s. v.

Mela—Kivirikko säger om våra starar: grundfärg svart med purröd och grön metallglans. Också denna beskrivning är ju rätt summarisk och lämnar ingen hållhake, då det gäller att bestämma en stare. Det finnes nämligen en hel rad geografiska racer av staren.